

V

Første Juledag havde Enslev maattet gaa i Seng paa Grund af Feber. Opholdet paa den aabne Altan hin Aften, da han talte til Mængden, havde gjort ham stærkt forkølet, og Professor Bendix fik et gyldigt Paaskud til at udsætte den aftalte Operation. Men Nytaarsaften fandt han Enslev betænkelig afkræftet af Sengelejet og Feberen, og da der tillige viste sig Tegn til en Opblussen af Smerterne, bestemte han sig til at gribe ind og forhindre en altfor pinefuld Afslutning.

Den næste Dag blev Enslev i en Sygevoan kørt til hans Privatklinik for at opereres. Tilstanden blev saa vidt muligt hemmeligholdt. Efter Operationen udstedtes der en beroligende Erklæring. Men Dagen efter vidste alle, at det var Døden; og i de følgende Aftener blev der fra hele Byen valfartet til Vestre Boulevard, hvor Kliniken laa. Indtil ud paa Natten var Gaden sort af Mennesker, der stod tavse og saae op mod de Vinduer, bag hvilke den gamle Folkets Stridsmand udkæmpede sin sidste Kamp.

I sine klare Øjeblikke forstod Enslev selv, at det var forbi. For at befri den gamle Mand for Smerter lod Professoren ham som oftest ligge hen i en Morfinsøvn, hvorunder han til Gengæld pintes af hæsle Mareridt. Mens det for hans Omgivelser saae ud, som om han sov dybt og drømmeløst, jog der ham ustandselig en kaotisk Strøm af uhyggelige Billeder gennem Sjælen, Rækker af dybe Kældere med al Slags modbydeligt Affald, endeløse Jernbanetog i rasende Fart, Dampskibe fulde af Mennesker med latterlige eller hæsle forvrængede Træk.

Aftenen før han døde, var han i nogle Timer fuldt vaagen og kunde ogsaa tale lidt. Frk. Evaldsen var bestandig hos ham; men det var altid Bjerreby, han spurgte efter, naar der var noget, han vilde sige.

En Gang sagde han til ham: „De gjorde mig for nogen Tid siden det Spørgsmaal, om jeg var tilfreds med, hvad jeg havde faaet udrettet. Jeg vil dertil svare — og De skal lægge Mærke til mine Ord! — jeg overgiver uden Bekymring mit Livsværk til Historiens Dom. At det nye Folkestyre ikke forvandlede